

Právní rádce

ELEKTRONICKÝ NEWSLETTER MĚSÍČNÍKU PRÁVNÍ RÁDCE
VYDÁVÁ ECONOMIA, A.S., V EXKLUZIVNÍ SPOLUPRÁCI SATLAS consulting spol. s r.o.

7. 3. 2013
číslo 5/13

Nastane účinnost nového občanského zákoníku vláda judikátů?

Podle statistiky Nejvyššího soudu ČR, která vychází z údajů Ministerstva spravedlnosti ČR, vyplynulo, že za roky 2009 – 2011 bylo soudy ČR (od okresních soudů po soud ústavní) vydáno více jak 7 milionů soudních rozhodnutí. Za rok 2012, u něhož ještě nejsou data finálně sečtena, se očekává celkový objem přesahující 3 miliony soudních rozhodnutí! Jak se v takovémto množství vyznat? A je to vůbec v rámci evropského kontinentálního systému potřeba? Podle mého názoru, a zvláště s důrazem na nový občanský zákoník (NOZ), jednoznačně ANO.

NOZ ve svém § 13 přichází se zákonnou úpravou legitimního očekávání v konstantní soudní rozhodování, neboť: „Každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných znacích; byl-li právní případ rozhodnut jinak, má každý, kdo se domáhá právní ochrany, právo na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky.“ Není tedy pochyb o tom, že s účinností NOZ význam judikatury výrazně poroste. Ostatně již dnes je judikatura mnohými odborníky řazena mezi prameny práva. Tyto závěry také jednoznačně vyplynuly z diskuze na Kulatém stole, který se konal 26. 2. 2013 v budově Obvodního soudu pro Prahu 1, na téma „Jak vyhrát soudní spor v ČR“, pořádaného společností ATLAS consulting. Aktivními účastníky byli např. náměstek

ministra spravedlnosti František Korbek, advokát Tomáš Sokol, VŠ pedagog Lukáš Bohuslav, prezidentka Unie podnikových právníků Marie Brejchová, advokátka Monika Forejtová a další.

Právní argumentace respektovanou judikaturou v rámci odůvodnění soudních podání či rozhodnutí se stala již dnes jejich běžně užívanou součástí. Podstatnou roli tak do budoucna sehraje především důraz na precizní kvalitativní výběr této argumentačně usazené judikatury, k čemuž mohou dopomoci dostupné databáze soudních rozhodnutí vyšších soudů (tj. judikátů) doplněné o funkcionalitu vyhledávání podle typu a počtu existujících citací daného rozhodnutí v rámci jiných soudních rozhodnutí (viz např. CITE[®] v právním informačním systému CODEXIS[®]).

Počet a charakter jednotlivých citací může pro každého právníka, ať už pracuje kdekoliv, znamenat velmi cennou informaci o konstantní ustálené judikatuře, díky které lze, s odkazem na zásadu právní jistoty, výrazně posílit své šance na plný úspěch ve sporu, ale také v rámci mediačního řízení či třeba v rámci složitého obchodního jednání.

JUDr. Ing. Petra Gříbková
vedoucí právník
a koordinátor VIP projektů
ATLAS consulting spol. s r.o.

Novela zákona o spotřebitelském úvěru

Dne 25. 2. 2013 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 43/2013 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů. Zákon byl přijat především proto, aby bylo učiněno zadost povinnosti transponovat do českého právního řádu směrnici 2011/90/EU ze dne 14. 11. 2011, kterou se mění část II přílohy I směrnice EP a Rady 2008/48/ES, kterou se stanoví dodatečné předpoklady pro výpočet roční procentní sazby nákladů. Účelem jejího přijetí bylo dosáhnout co možná největší vypovídací schopnosti a srovnatelnosti ukazatele roční procentní sazby nákladů, tzv. „RPSN“, u spotřebitelských úvěrů napříč všemi státy Evropské unie. Ukázalo se totiž, že předpoklady stanovené v části II přílohy I nebyly pro výpočet RPSN dostačující, navíc přestaly odpovídat obchodní situaci na trhu. Proto byly novou směrnicí aktualizovány, přičemž právě přijatá novela aktualizované předpoklady pro výpočet RPSN do zákona o spotřebitelském úvěru promítá. Cílem veškerých popsanych změn, tedy i těch prováděných právě přijatým zákonem, je dosáhnout co nejvyšší vypovídací schopnosti a srovnatelnosti RPSN u spotřebitelských úvěrů, jak již bylo uvedeno. Z dosavadních poznatků totiž vyplynulo, že zde existuje velká informační asymetrie mezi poskytovateli spotřebitelských úvěrů a potenciálními dlužníky. S ohledem na nízkou úroveň finanční gramotnosti většiny

(Pokračování na stránce 2)

V únorovém čísle Právnického rádce mimo jiné najdete:

- TÉMA: ELEKTRONICKÁ FAKTURACE A TECHNICKÁ NOVELA DPH
- LZE ODLOŽIT ÚČINNOST ČI PODMÍNIT USNESENÍ VALNÉ HROMADY?
- ROZHOVOR S NEJvyšším STATNÍM ZÁSTUPCEM PAVLEM ZEMANEM
- KDY JDE O NEOPRÁVNĚNÉ PODNIKÁNÍ?
- SPOLEČNÁ PŘÍLOHA S HRM: PRACOVNÍ PRÁVO VE FIREMNÍ PRAXI

Ukázkové číslo ZDARMA a předplatné
tel. 800 110 022, www.PravniRadce.cz

Dohoda většiny států EU: Vznikne jednotný patentový soud

Ministr průmyslu a obchodu Martin Kuba podepsal na zasedání Rady pro konkurenceschopnost za ČR Dohodu o jednotném patentovém soudu. Ta je součástí tzv. patentového balíčku. Jako evropský patentový balíček se kromě Dohody o jednotném patentovém soudu označuje ještě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1257/2012, které upravuje zavedení evropského patentu s jednotným účinkem a nařízení Rady č. 1260/2012 o překladech. Balíček bude platit ve všech státech Evropské unie kromě Itálie a Španělska. Více informací se dočtete na adrese <http://pravniRadce.ihned.cz/c1-59368790>

Poslanci schválili omezení používání listinných akcií na majitele

Poslanecká sněmovna schválila návrh zákona o zvýšení transparentnosti akciových společností. Cílem předpisu je omezení anonymního vlastnictví obchodních společností, zejména používání listinných akcií na majitele. Vládní návrh zákona o zvýšení transparentnosti akciových společností chce především zamezit korupčnímu jednání, ke kterému mů-

(Pokračování na stránce 2)

(Pokračování ze stránky 1)

občanů České republiky má být novelou posílena ochrana spotřebitele na finančním trhu tak, aby se snížil počet těch, kteří se dostanou do dluhové pasty. Spotřebitel má být dle důvodové zprávy více chráněn také například při využívání smének a šeků u spotřebitelských úvěrů, při zajištění pohledávek věřiteli nebo při využívání telefonních linek s vyšší než běžnou cenou při poskytování nebo zprostředkování spotřebitelských úvěrů. Zákon nabývá účinnosti, s výjimkou jednoho z novelizačních bodů, dnem 25. 2. 2013. **Více na** <http://www.codexisuno.cz/0wp>

Zákon o obětech trestných činů

Dne 25. 2. 2013 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 45/2013 Sb. zákon o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů). Zákon o obětech trestných činů nově upravuje práva obětí trestných činů, poskytování peněžité pomoci obětem trestných činů státem a vztahy mezi státem a subjekty, které poskytují služby obětem trestných činů. Jeho prostřednictvím jsou do českého právního řádu promítnuty směrnice Rady 2004/80/ES ze dne 29. 4. 2004 o odškodňování obětí trestných činů a rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV ze dne 15. 3. 2001 o postavení obětí v trestním řízení. Dle důvodové zprávy má být díky nové právní úpravě dosaženo jednak rozšíření práv obětí trestných činů a pomoci, která je jim poskytována, ale také odstranění nedostatků implementace výše uvedeného rámcového rozhodnutí. Za elementární lze považovat myšlenku, že oběti je třeba věnovat péči, tím zmírnit dopad trestného činu na její osobnost, a kompenzovat jí vzniklou újmu. Oběť by se tak, vedle jejího procesního postavení, měla stát subjektem zvláštní péče ze strany státu. Komplexní úprava práv obětí jakožto subjektu zvláštní péče doposud absentovala, pouze některá z jejích práv vyplývala ze zákona o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti a z trestního řádu. Jednalo se však pouze o dílčí práva, vyšší standard práv obětí chyběl. Důvodová zpráva uvádí například nedostatečnou úpravu práva na právní a jinou pomoc, práva na informace či práva na ochranu soukromí, ale také zcela absentující úpravu opatření, jimiž by bylo upraveno právo na ochranu oběti před druhotnou újmou. Zákonem je dále novelizována desítky právních předpisů, mezi nimi například trestní řád, občanský soudní řád, zákon o soudních poplatcích, exekuční řád nebo insolvenční zákon. Tři předpisy se také zrušují. Zákon nabývá účinnosti, s několika výjimkami, dnem 1. 8. 2013. **Více informací na internetové adrese** <http://www.codexisuno.cz/0wo>

Novela transplantčního zákona

Dne 25. 2. 2013 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 44/2013 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 285/2002 Sb., o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů (transplantační zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Cílem zákonodárce bylo, dle důvodové zprávy, především transponovat do českého právního řádu směrnici Evropského parlamentu a Rady 2010/53/EU o jakostních a bezpečnostních normách pro lidské orgány určené k transplantaci. V souladu s touto směrnicí se pak upravují pravidla pro zajištění jakostních a bezpečnostních norem pro lidské orgány určené k transplantaci u člověka tak, aby byla komplexně ve všech fázích zacházení s orgány, tedy během darování, vyšetřování, charakterizace, odběru, konzervace, převozu i transplantace, uplatněna opatření k dosažení nejvyšší možné míry jejich jakosti a bezpečnosti. Tato opatření jsou pak nezbytná pro minimalizaci rizik spojených s odběrem a transplantací orgánu, pro zvýšení dostupnosti orgánů vhodných pro transplantaci a rovněž proto, aby bylo zamezeno nepřijatelným praktikám při darování a transplantaci orgánů včetně obchodování s lidmi, které samo o sobě představuje velmi závažné porušení základních lidských práv. Ve své podstatě se však má v tomto ohledu jednat spíše jen o technickou novelu, která do zákona doplňuje některé nové principy jakosti a bezpečnosti, na něž klade uvedená směrnice zvláštní důraz, nemá znamenat žádnou zásadní změnu. Kromě vyhovění požadavkům výše zmíněné směrnice měl zákonodárce ambici jednak reagovat adekvátně na nedostatky právní úpravy, které se v průběhu aplikace transplantčního zákona projeví, ale také přispět k řešení obecného fenoménu nedostatku dárců orgánů projevujícího se nejen v České republice, ale celosvětově. Dostává se také na řešení otázky odběru orgánů od zemřelých dárců, kteří nejsou občany České republiky. Ten je v současné době prakticky nemožný. Myšleno je nově na náhradu poskytovanou žijícímu dárci orgánu, která směřuje ke kompenzaci účelně a prokazatelně vynaložených výdajů a rozdílu mezi

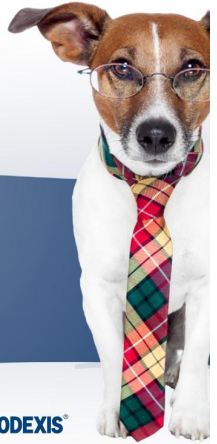
(Pokračování na stránce 3)

CITEX®

Na stopě
relevantním
judikátům

www.citex.cz

CODEXIS®

(Pokračování ze stránky 1)

že prostřednictvím anonymních akcí docházet. Pokud si nově bude chtít akciová společnost akcie na majitele zachovat, bude mít na výběr ze dvou možností. Buď učiní zaknihování u Centrálního depozitáře nebo provede imobilizaci akcií, tedy jejich fyzické uložení v bance. V případě, že nic z toho akciová společnost neudělá, budou se její listinné akcie na majitele od 1. ledna 2014 považovat za listinné akcie na jméno a dokud si držitel nezajistí výměnu akcií na jméno, nebude moci vykonávat práva s akcií spojená. **Více se dočtete na** <http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-59360470>

Noerr radil InteractiveMedia

Advokátní kancelář Noerr radila společnosti InteractiveMedia CCSP, která je dceřinnou společností Deutsche Telekom, při koupi společnosti xplosion interactive GmbH, významné německé firmy zaměřené na cílený marketing. S účinností od 1. března ji převzala od původního vlastníka EOS Group. **Více na** <http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-59402120>

Klaus naposledy jmenoval soudce

Celkem 12 nových soudců jmenoval ve čtvrtek 28. února na Pražském hradě prezident Václav Klaus. Šlo o jeho poslední jmenování soudců ve funkci prezidenta.

Všichni takto jmenování soudci zamíří k okresním, resp. obvodním soudům a měli by částečně nahradit soudce, kteří odejdou k 30. dubnu „Oceňuji, že i při posledním rozhodnutí ve věci jmenování nových soudců vyšel pan prezident mému návrhu vstříc a jmenoval ve velmi krátké době všechny mnou navržené kandidáty a kandidátky,“ uvedl ministr spravedlnosti Pavel Blažek. **Seznam jmenovaných soudců najdete na internetové adrese** <http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-59416580>

LIDÉ

ODBOBNÝ KONGRES
**PRÁVNÍ
PROSTOR
2013**

22.-23.4. | Seč | www.pravniprostor.cz

odborný kongres na téma:
**NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK
A JEHO DOPADY NA OSTATNÍ OBLASTI PRÁVA**

Sleva pro čtenáře Právnického rádce ve výši 1.500 Kč

(Pokračování ze stránky 2)

ušlým výdělkem a obdrženou náhradou mzdy, platu nebo odměny a obdrženým nemocenským z nemocenského pojištění, který mu vznikl dočasnou pracovní neschopností v souvislosti s odběrem orgánů a poskytováním zdravotních služeb, jež si tento odběr vyžádal, ale také na příspěvek osobě, která vypravila pohřeb zemřelému dárce, na náklady související s pohřbem. Opatření směřující k rodinám často odmítajícím, aby se jejich zemřelý rodinný příslušník stal dárce orgánů, i když sám za svého života svůj nesouhlas nevyjádřil, má podpořit zvýšení počtu dostupných orgánů.

Vedle transplantačního zákona je novelizován také zákon o daních z příjmů a zákon o životním a existenčním minimu, do nichž jsou zakotveny formy příslušného daňového zvýhodnění, a rovněž zákon o veřejném zdravotním pojištění. Nově bude, namísto pojišťovny dárce, hradit výkony spojené s transplantací na straně dárce zdravotní pojišťovna příjemce. Při setrvání na současném stavu by dle důvodové zprávy bylo fakticky znemožněno využívat tkáně a orgány od dárců ze zahraničí nebo od cizinců nacházejících se na území České republiky, neboť by nebylo možné výše uvedené úkony uhradit. Zákonem se rovněž zrušuje nařízení vlády č. 436/2002 Sb., kterým se provádí zákon č. 285/2002 Sb., o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů (transplantační zákon). Zákon nabývá účinnosti dnem 1. 4. 2013. **Více na adrese <http://www.codexisuno.cz/0wq>**

Zdroj: CODEXIS®

"Zákulisní justiční mafie" a právo na kritiku

Dne 10. 1. 2013 Nejvyšší soud rozsudkem sp. zn. 30 Cdo 2591/2011 zrušil rozsudek Vrchního soudu ve věci ochrany osobnosti některých justičních představitelů, kteří se dožadovali omluvy od advokátky, která je označila za členy "zákulisní justiční mafie". Nejvyšší soud shledal v odůvodnění Vrchního soudu několik nedostatků. Jednak se Vrchní soud nezabýval tím, zda jde o skutkové tvrzení či hodnotící soud, dále neřešil otázku, zda zásah do osobnostních práv byl nevyhnutelným průvodním jevem výkonu kritiky, nebo jejím primárním cílem, a neřešil postavení žalobců jako osob veřejně činných. Vrchní soud nezkoval intenzitu porušení práva na ochranu osobnosti v kontextu s právem na svobodu projevu a právem na informace, ale vztáhnul na věc ustanovení zákona o advokacii, z něhož vyplývá zvláštní kvalifikovaná povinnost žalované (advokátky) zachovávat respekt a úctu k advokátům a ostatním příslušníkům justičního stavu. Nejvyšší soud však nesouhlasí, že advokát je, na rozdíl od ostatních občanů, omezen v právu na svobodu projevu, resp. ve svém právu na kritiku, a i jeho výroky je třeba poměřovat optikou ustanovení občanského zákoníku na ochranu osobnosti a z toho vyplývajících zásad. **Více na <http://www.codexisuno.cz/0wq>**

JUDIKÁTY

Najíždění autem na úřední osobu

Dne 31. 10. 2012 Nejvyšší soud usnesením sp. zn. 3 Tdo 1312/2012 odmítl odvolání pachatele násilí proti úřední osobě podle § 325 trestního zákoníku. Pachatel po předchozí hádce opakovaně malou rychlostí najel na dva policisty hlídkové služby Policie ČR, přitom předním nárazníkem narazil do jejich nohou, až museli ustoupit o několik kroků vzad. Domníval se, že jelikož autem najížděl pomalu a opatrně a nezpůsobil tak policistům újmu na zdraví, nejde o trestný čin ale o přestupek. Nejvyšší soud však prohlásil, že u této skutkové podstaty se nevyžaduje způsobení újmy na zdraví, postačí, použije-li pachatel k útoku pohyblivého se automobilu jako prostředku násilného působení na výkon pravomoci úřední osoby. **Více na <http://www.codexisuno.cz/0wl>**

Posuzování podjatosti úředníků

Dne 20. 11. 2012 vydal Nejvyšší správní soud usnesení sp. zn. 1 As 89/2010, jímž posuzoval otázku, zda úředník obce (kraje) je automaticky podjatý, rozhoduje-li o věci, která se týká této obce (kraje). Šlo o povolení kácení dřevin, které vydal úřad městské části Praha 7 a potvrdil magistrát, přičemž jedním ze žadatelů bylo i samotné hlavní město Praha. Podle NSS důvodem k pochybnostem o nepodjatosti může být i pracovněprávní vztah úředníka k obci (kraji), jenž má na výsledek správního řízení zájem nebo je ovládána osobami, které takový zájem mají. Soud však zohlednil, že cílem fungování veřejné správy je také hospodárnost, včetně požadavku odbornosti (místní znalosti), a pokud by byly v případech této "systémové podjatosti" úředníci bez dalšího vyloučeni, musely by věci vyřizovat jiné orgány než ty, které jsou k tomu příslušné. Na druhou stranu zde jde o "systémové riziko podjatosti", kvůli kterému je třeba podjatost v těchto případech posuzovat se zvýšenou opatrností a k pochybám o nepodjatosti postačí i poměrně nízká míra podezření: například jevy v politické či mediální sféře naznačující zvýšený zájem o výsledek řízení ze strany osob schopných ovlivnit jednání územního samosprávného celku. V běžných, nekontroverzních záležitostech dotýkajících se jeho zaměstnavatele však úředník podjatý není. **Více na <http://www.codexisuno.cz/0wm>**

Zdroj: CODEXIS®

www.ProByznys.info

NEHLEDEJTE, RADĚJI PODNIKEJTE

PORTÁL
PRO
PODNIKÁNÍ

Pro ty, co mají rádi změny, je oblast daňových předpisů rájem

ROZHOVOR

S vedoucí katedry finančního práva a finanční vědy Právnické fakulty UK v Praze a advokátkou, profesorkou Marií Karfíkovou, o častých změnách daňového práva i novinkách účinných od začátku letošního roku.

Přinášíme vám ukázkou z rozhovoru, který najdete v únorovém čísle Právnického rádce (s tématem čísla „Elektronická fakturace a technická novela DPH“), a také na webu časopisu <http://pravniradce.ihned.cz/c1-59416580>

Jak hodnotíte zatím poslední změny v zákoně o dani z přidané hodnoty?

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (DPH) byl novelizován jednak zákonem č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů a dále zákonem č. 502/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, to vše s účinností od 1. ledna 2013.

Pro podnikatelskou veřejnost je poměrně ztížená situace v orientaci těchto novel, protože se nachází ve dvou zákonech a navíc na více místech, například v zákoně č. 500/2012 Sb. je to v části druhé a dvanácté. V zákoně č. 502/2012 je tato problematika upravena v částech první, páté, šesté a sedmé. Tato rozdělení jsou nutností pro stanovení odlišné účinnosti jednotlivých ustanovení zákona o dani z přidané hodnoty.

Ustanovení § 6 až 6i upravená zákonem č. 502/2012 Sb. jsou pro běžného podnikatele složitá a obtížná se v nich bez pomoci daňového poradce nebo účetního zorientuje. Zejména v případech, kdy podnikatel neplátce se stává pouze identifikovanou osobou za splnění podmínek uvedených v § 6g-6i, tj. v případech intrakomunitárních plnění, ale pro tuzemská plnění zůstává i nadále neplátcem daně. To je jenom jeden příklad.